

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(1) – (6)
Executive Summary	(i) – (v)
บทที่ 1 ระเบียบวิธีการศึกษา	1-1 – 1-13
1. หลักการและเหตุผล	1-1 – 1-3
2. วัตถุประสงค์	1-3
3. ขอบเขตการศึกษา	1-3 – 1-4
4. วิธีการศึกษา	1-4 – 1-9
5. คำนียามศัพท์เฉพาะ	1-10 – 1-13
6. ข้อจำกัดในการศึกษา	1-13
บทที่ 2 แนวคิดในการศึกษา และทบทวนวรรณกรรม	2-1 – 2-34
1. แนวคิดในการศึกษา	2-1 – 2-17
1.1 ประเภทสถานบริการ	2-1 – 2-5
1.2 กลุ่มประชากรสำหรับการศึกษา	2-5 – 2-7
1.3 แนวทางการศึกษาเพื่อออกกฎหมายคุ้มครองแรงงาน	2-8 – 2-15
1.4 การสำรวจข้อมูลภาคสนาม	2-16 – 2-17
1.5 แนวทางการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ	2-17
2. ทบทวนวรรณกรรม	2-17 – 2-31
2.1 การศึกษา เรื่อง “การใช้แรงงานหญิงในสถานบริการ อาบ อบ นวด” พ.ศ. 2529	2-18 – 2-19
2.2 การศึกษา เรื่อง “กระบวนการกลายเป็นหมอนวด กรณีศึกษา หญิงบริการในสถานบริการ อาบ อบ นวด” พ.ศ. 2530	2-19 – 2-22
2.3 การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเข้าสู่บริการทางเพศแบบแอบแฝง ของสตรีที่มีการศึกษาในสถานเริงรมย์-กรณีศึกษา คือกเทลด้านจ้ ผับ และ คาราโอเกะ” พ.ศ. 2538	2-22 – 2-23
2.4 การศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพการทำงานของหญิงบริการใน สถานบริการ”	2-23 – 2-26
2.5 การศึกษาวิจัยเรื่อง “หมอนวดแผนโบราณ การเข้าสู่อาชีพ และการปรับตัว” พ.ศ. 2539	2-26 – 2-27

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 2 แนวคิดในการศึกษาและทบทวนวรรณกรรม (ต่อ)	2-1 – 2-34
2. ทบทวนวรรณกรรม (ต่อ)	2-17 – 2-31
2.6 การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้มาตรการทางกฎหมายว่าด้วยสถานบริการในการควบคุมการกระทำผิด ศึกษากรณีการควบคุมสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ” พ.ศ. 2509	2-28
2.7 การศึกษาวิจัยเรื่อง “โฮสต์ ชายบริการในบาร์สำหรับผู้หญิง” พ.ศ. 2540	2-29
2.8 “ฉันทำงานเพื่อชีวิตและการทำงานที่ปลอดภัยและมีหลักประกันของพนักงานบริการทุกคน” พ.ศ. 2545	2-30
2.9 “วุฒิสภากดเตรียมทำประชามติอาชีวะบริการจะเข้าสู่แรงงานได้อย่างไร” พ.ศ. 2546	2-30 – 2-31
2.10 การสัมมนา “พนักงานบริการคือแรงงานแนวทางแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี” พ.ศ. 2546	2-31
3. แนวทางในการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ	2-32 – 2-34
บทที่ 3 ธุรกิจบริการ สถานบริการ และแรงงานในภาคบริการ	3-1 – 3-26
1. บทนำ	3-1 – 3-11
2. สถานบริการในประเทศไทย	3-12 – 3-24
2.1 ประเภทของสถานบริการ	3-12 – 3-21
2.2 ลักษณะการให้บริการของสถานบริการแต่ละประเภท	3-21 – 3-24
2.3 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ	3-24
3. บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และปัญหาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสถานบริการ	3-25 – 3-26

สารบัญ

หน้า

บทที่ 4 กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับแรงงานในสถานบริการของไทย	4-1 - 4-21
1. บทนำ	4-1 - 4-2
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานที่เป็นลูกจ้างในสถานบริการ ในการกำกับดูแลของกระทรวงแรงงาน	4-3 - 4-10
2.1 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541	4-3
2.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 6 จ้างแรงงาน	4-4
2.3 พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518	4-4 - 4-5
2.4 พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537	4-5 - 4-6
2.5 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533	4-6 - 4-7
2.6 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522	4-7 - 4-8
2.7 พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528	4-8 - 4-9
2.8 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521	4-10
3. กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับแรงงานในสถานบริการซึ่งมิได้อยู่ใน การกำกับดูแลของกระทรวงแรงงาน	4-11 - 4-21
3.1 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509	4-11 - 4-12
3.2 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539	4-12 - 4-13
3.3 ประมวลกฎหมายอาญา	4-13 - 4-14
3.4 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้า หญิงและเด็ก พ.ศ. 2540	4-14 - 4-15
3.5 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519	4-15 - 4-16
3.6 พระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478	4 - 4-16
3.7 พระราชบัญญัติประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542	4-17
3.8 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	4-18 - 4-19
3.9 พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545	4-19 - 4-20
3.10 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	4-20 - 4-21
4. สรุป	4-21

	หน้า
บทที่ 5 ผลการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ - ILO	5-1 - 5-52
1. บทนำ	5-1 - 5-3
2. ขอบเขตและแนวทางการศึกษา	5-3
3. การศึกษาและวิเคราะห์	5-3 - 5-8
3.1 บุคคลที่ควรได้รับการคุ้มครองมาตรฐานแรงงานของ ILO	5-3 - 5-4
3.2 มาตรฐานการคุ้มครองแรงงานของ ILO	5-4 - 5-8
4. หลักประกันและการคุ้มครองสิทธิพื้นฐาน	5-9 - 5-18
4.1 เสรีภาพในการรวมตัวกันและสิทธิในการเจรจาเรียกร้อง	5-9 - 5-10
4.2 การบังคับใช้แรงงาน	5-11 - 5-12
4.3 ค่าตอบแทนเท่ากันและห้ามการเลือกปฏิบัติ	5-13 - 5-15
4.4 ยกเลิกการใช้แรงงานเด็ก	5-15 - 5-18
5. สภาพการทำงาน	5-19 - 5-31
5.1 ชั่วโมงการทำงาน	5-19 - 5-20
5.2 วันหยุดพักผ่อนประจำสัปดาห์	5-21 - 5-22
5.3 วันหยุดพักผ่อนประจำปี	5-22 - 5-24
5.4 ค่าจ้างขั้นต่ำ	5-24 - 5-25
5.5 การจ่ายค่าจ้าง	5-25 - 5-26
5.6 การเลิกจ้าง	5-27 - 5-29
5.7 การคุ้มครองกรณีนายจ้างล้มละลาย	5-29 - 5-31
6. การใช้แรงงานเด็ก	5-31 - 5-33
6.1 อายุขั้นต่ำของเด็ก	5-31 - 5-32
6.2 การตรวจสอบสุขภาพเด็ก	5-32 - 5-33
7. การใช้แรงงานหญิง	5-33 - 5-35
8. การทำงานกลางคืน	5-35 - 5-41
8.1 การทำงานกลางคืนโดยทั่วไป	5-35 - 5-37
8.2 การทำงานกลางคืนของเด็ก	5-37 - 5-39
8.3 การทำงานกลางคืนของหญิง	5-39 - 5-41

สารบัญ

หน้า

บทที่ 5 ผลการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ - ILO (ต่อ)	5-1 - 5-52
9. การทำงานแบบไม่เต็มเวลา (Part-time Work)	5-41 - 5-43
10. การทำงานในโรงแรม ร้านอาหาร และสถานบันเทิง	5-43 - 5-45
11. การคุ้มครองด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน	5-46 - 5-48
12. สภาพแวดล้อมในการทำงาน	5-48 - 5-52
บทที่ 6 การศึกษาการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการตามกฎหมายภายในของต่างประเทศ	6-1 - 6-90
1. บทนำ	6-1
2. ขอบเขตและแนวทางการศึกษา	6-1 - 6-90
2.1 ประเภทและลักษณะของ “แรงงานปกติทั่วไป” กับ “แรงงานที่มีใช้ปกติทั่วไป”	6-2 - 6-3
2.2 การคุ้มครองแรงงานในสถานบริการในกลุ่มศึกษา 6 ประเทศ	6-3 - 6-90
บทที่ 7 ผลการสำรวจความคิดเห็นการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ	7-1 - 7-90
1. แรงงานอิสระในสถานบริการ	7-2 - 7-44
1.1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงาน	7-5 - 7-11
1.2 สถานะภาพการทำงาน	7-11 - 7-17
1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการทำงาน	7-18 - 7-28
1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับชั่วโมงการทำงาน ชั่วโมงพัก วันหยุดตามประเพณี วันหยุดพักผ่อน และวันลา	7-29 - 7-32
1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการและผลประโยชน์อื่นๆ	7-33 - 7-38
1.6 อาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน	7-39 - 7-40
1.7 ความเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน	7-41 - 7-44

	หน้า
บทที่ 7 ผลการสำรวจความคิดเห็นการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ (ต่อ)	7-1 - 7-90
2. เจ้าของ/ผู้บริหารสถานบริการ	7-45 - 7-71
2.1 กลุ่มตัวอย่าง	7-45 - 7-46
2.2 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสถานบริการที่สำรวจ	7-47 - 7-51
2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการทำงาน การจ่ายค่าตอบแทน ชั่วโมงการทำงาน วันหยุด และสวัสดิการ	7-51 - 7-55
2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน วันหยุด ค่าตอบแทนพิเศษ สิทธิการลา	7-55 - 7-62
2.5 จำนวนแรงงานและการแบ่งรายได้	7-62 - 7-64
2.6 สวัสดิการของสถานบริการ	7-65 - 7-70
2.7 ความเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ	7-70 - 7-71
3. สภาพแวดล้อมทั่วไปในสถานบริการ	7-72 - 7-80
4. นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	7-81 - 7-88
4.1 สถานการณ์โดยรวมของแรงงานในสถานบริการในปัจจุบัน	7-81 - 7-82
4.2 ความเหมาะสมของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ในการนำมาใช้คุ้มครองแรงงานในสถานบริการ และประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	7-82 - 7-83
4.3 การจัดตั้งหน่วยงานหรือกลุ่มเฉพาะในกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเพื่อรับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ โดยเฉพาะ	7-83
4.4 การออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ	7-83 - 7-84
4.5 แรงงานในสถานบริการที่ควรได้รับการคุ้มครองควรครอบคลุมถึงแรงงานในกลุ่มใดบ้าง (คนเสิร์ฟ หมอนวด เพื่อนดื่ม ฯลฯ)	7-84
4.6 ข้อกำหนดในการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ	7-84 - 7-87
4.7 ข้อเสนอแนะอื่นๆ	7-88
5. สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแรงงานในสถานบริการ	7-89 - 7-90
5.1 บททั่วไป	7-89
5.2 การใช้แรงงานทั่วไป	7-89
5.3 การใช้แรงงานหญิง	7-89
5.4 การใช้แรงงานเด็ก	7-89

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 7 ผลการสำรวจความคิดเห็นการคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ (ต่อ)	7-1 – 7-90
5. สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแรงงานในสถานบริการ (ต่อ)	7-89 – 7-90
5.5 ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด	7-90
5.6 สวัสดิการ	7-90
5.7 ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน	7-90
5.8 แรงงานต่างด้าว	7-90
บทที่ 8 สรุปและข้อเสนอแนะในการจัดทำร่างกฎหมาย	8-1 – 8-41
1. สรุปผลการวิจัย	8-1 – 8-10
2. ข้อเท็จจริงและปัญหาที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับแรงงานในสถานบริการ	8-10 – 8-19
3. โครงสร้างของกฎหมาย	8-19 – 8-21
4. ร่างกฎหมาย และเหตุผลประกอบร่างกฎหมาย	8-22 – 8-41
ภาคผนวก	
● ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในสถานบริการ	(1) – (15)
● รายละเอียด กฎกระทรวง และประกาศ	1/1 – 1/6
● ประเด็นการคุ้มครองอนุสัญญา ILO	1-31

บรรณานุกรม